

In zijn hart zeggen

In Tenach wordt op verschillende plaatsen gesproken over ‘het zeggen in het hart’. In december 2023 heb ik al een stukje geschreven over ‘tot iemands hart spreken’. Ik verklaarde daar dat met deze laatste uitdrukking bedoeld is dat men een beroep doet op iemands inzet, en dat het niet is het inpraten op iemands gevoel.

De uitdrukking ‘in zijn hart iets zeggen’ kan in het Hebreeuws weergegeven worden met ‘amar belibbo’, of ‘amar el libbo’. Het voorzetsel ‘be’ betekent ‘in’, maar het voorzetsel ‘el’ geeft meer een richting aan: naar toe, tot.

Nu hebben de uitdrukkingen ‘in zijn hart zeggen’ en ‘tot zijn hart zeggen’ vrijwel dezelfde betekenis, maar is dit in het Hebreeuws ook zo?

Om hier duidelijkheid over te krijgen is het goed om de context te bekijken waarin deze uitdrukkingen voorkomen.

‘Amar belibbo’ komt op de volgende plaatsen voor:

Genesis 17: 17: Hier zegt Abraham iets in zijn hart.

Genesis 27: 41: Hier zegt Ezau iets in zijn hart.

1 Koningen 12:26: Hier zegt koning Jerobeam iets in zijn hart.

Obadja 1: 3: De trotse zegt in zijn hart.

Psalm 10: 6, 11 en 13: De booswicht zegt in zijn hart.

Psalm 14:1 en 53:2: De dwaas zegt in zijn hart.

Esther 6:6: Hier zegt Haman iets in zijn hart.

Dat het bij het zeggen in het hart gaat over wat iemand denkt zonder het met woorden te uiten lijkt duidelijk. Maar het tweede dat opvalt is dat het steeds negatief is wat de betreffende persoon ‘zegt’. Ook bij Abraham is het negatief, want hij hecht geen geloof aan wat God hem belooft.

‘Amar el libbo’ komt, zover ik kon nagaan, op 2 plaatsen voor:

Genesis 8:21, waar God tot zijn hart zegt: dan volgt een hoopvolle belofte ten aanzien van de mensheid.

1 Samuel 27:1, waar David tot zijn hart zegt dat hij moet vluchten voor Saul.

De overeenkomst hier lijkt te zijn dat in Genesis de mensheid ternauwernood ontsnapt is aan vernietiging, en in 1 Samuel is dat bij David ook het geval.

Met dank aan rabbijn Hirsch waardoor ik dit verschil opmerkte.

Lukas A. de Groot.

Oktober 2025